

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt č. CZ.1.07/3.2.09/03.0015

PROHLoubENÍ NABÍDKY DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ NA VŠPJ A SVOŠS V JIHLAVĚ

<http://www.vspj.cz/skola/evropske/opvk>

Pilotní ověření studijního předmětu

Sociální a důchodové zabezpečení

část Příspěvek na péči, hmotná nouze

Pilotní ověření v termínu: zimní semestr akadem. roku 2012/2013

Vyučující: **Ing. Marie Nápravníková**

Studijní opora k dispozici na elearning.vspj.cz

SYSTÉMOVÉ SOUČÁSTI SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ (TZV. 3 PILÍŘE)

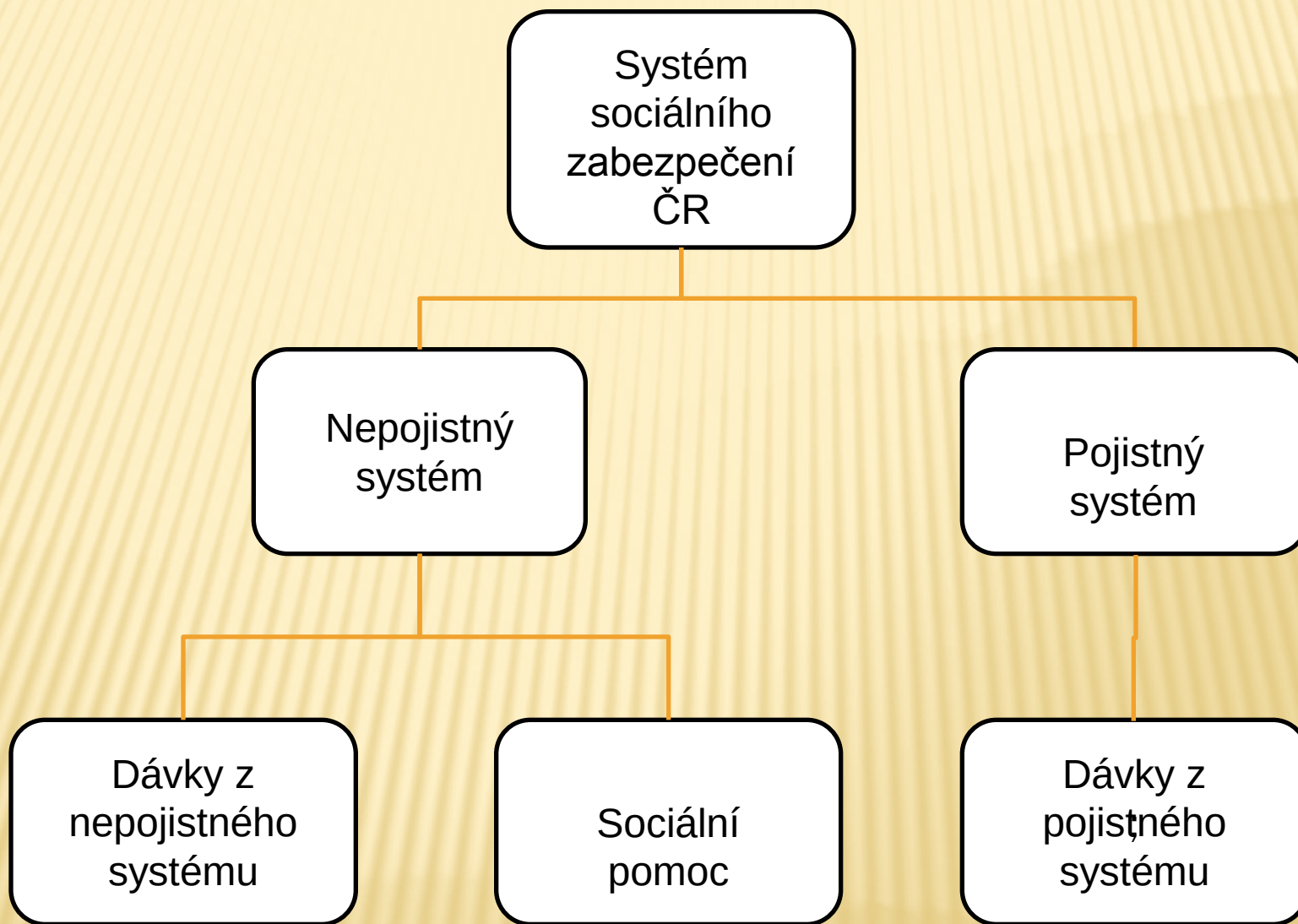
- ✗ pojištění, I. pilíř – zdravotní, nemocenské a důchodové a *úrazové*
- ✗ státní sociální podpora, II. pilíř
- ✗ sociální pomoc, III. Pilíř

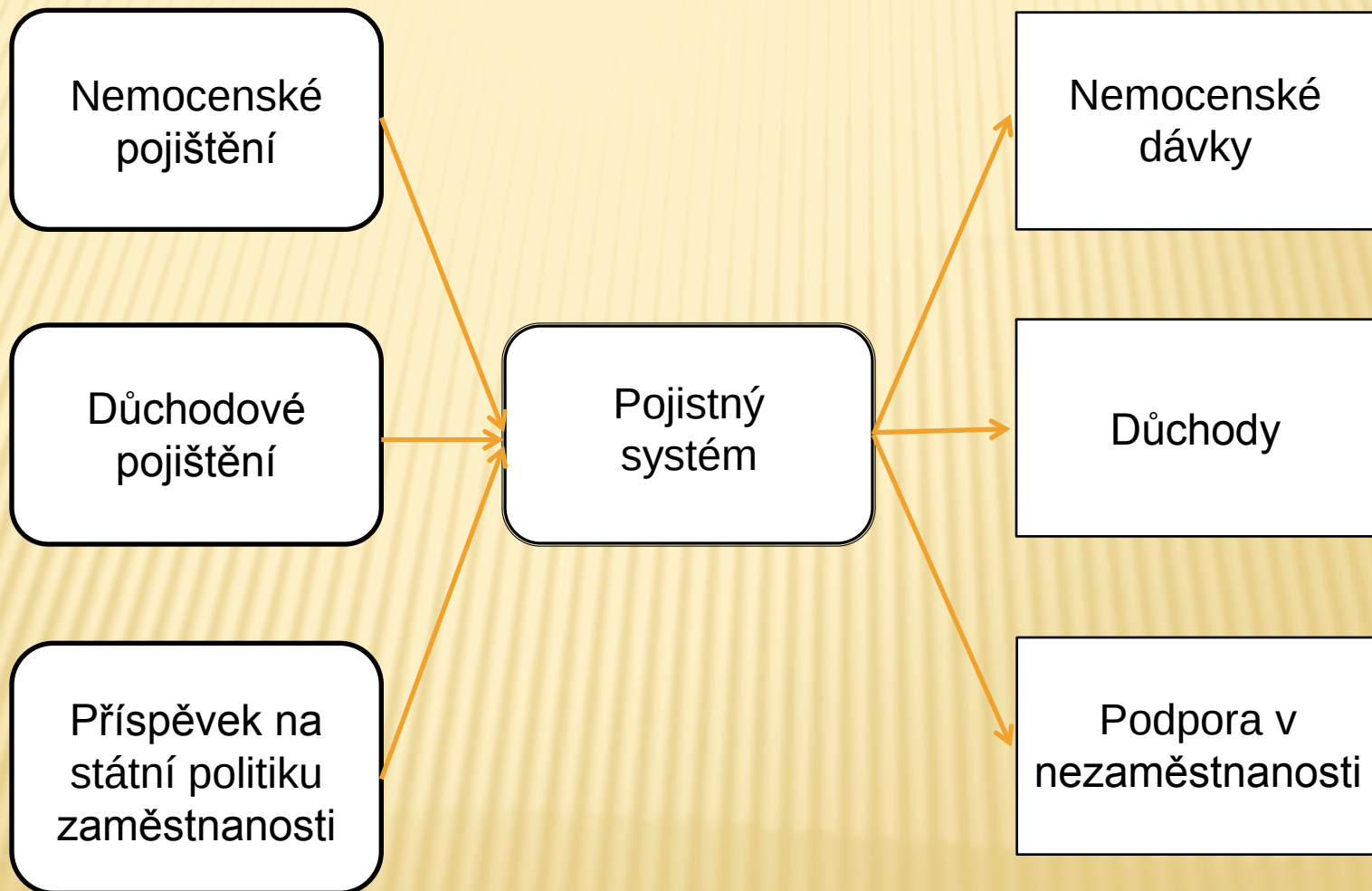
Sociální zabezpečení se realizuje:

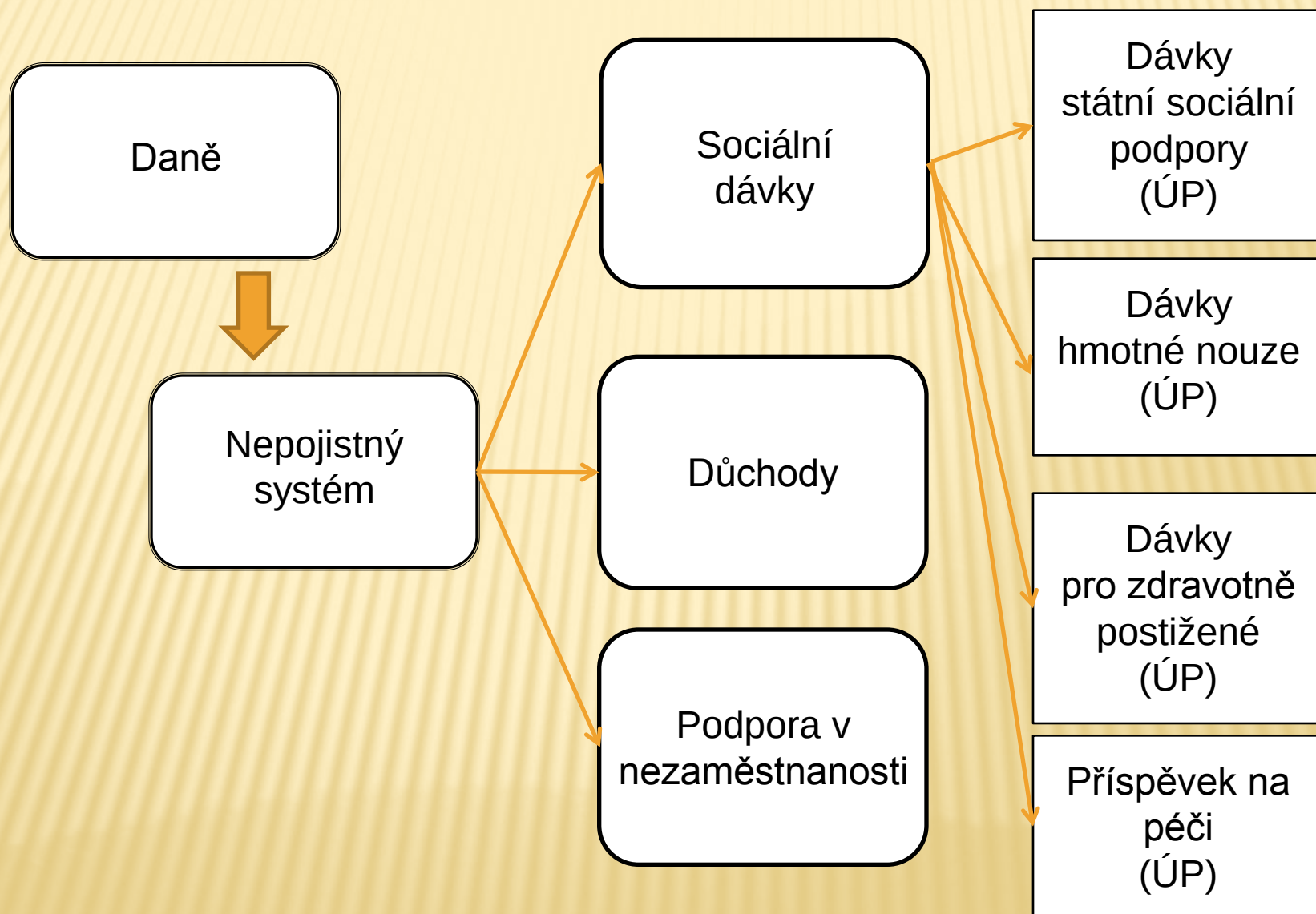
- ✗ formou sociálních dávek
- ✗ věcnou formou (např. zdravotní péče)
- ✗ poskytováním sociálních služeb

ORGÁNY V SYSTÉMECH SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

- ✗ Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, spolupracující ministerstva, např. ministerstvo spravedlnosti, vnitra, obrany, příp. další subjekty.
- ✗ Česká správa sociálního zabezpečení (okresní správy sociálního zabezpečení)
- ✗ úřady práce
- ✗ obecní úřady obcí s rozšířenou působností, pověřené úřady a obecní úřady
- ✗ krajské úřady

ZÁKON O POMOCI V HMOTNÉ NOUZI

- ✘ Vymezuje situace spojené s nedostatečným zabezpečením základní obživy, bydlení a mimořádnými událostmi.
- ✘ Napomáhá řešení některých nárazových životních situací. Stanovuje, že každá osoba má nárok na (základní) sociální poradenství, které vede nejenom k řešení její situace hmotné nouze, ale i k předcházení jejího vzniku. Nedílnou součástí pomoci v hmotné nouzi je sociální práce s klienty.

PRÁVNÍ NORMY

- ✗ zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů
- ✗ zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů: zajištění základních životních podmínek osobám, které se ocitly v hmotné nouzi
- ✗ zákon č. 389/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi

ORGÁNY POMOCI V HMOTNÉ NOUZI

- ✗ Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
- ✗ Úřad práce ČR

Dílčí pravomoci k výkonu sociální práce mají:

- ✗ pověřené obecní úřady
- ✗ obecní úřady obcí s rozšířenou působností
- ✗ újezdní úřady

OKRUH DÁVEK POMOCI V HMOTNÉ NOUZI

× Opakující se:

- × příspěvek na živobytí,
- × doplatek na bydlení

× Jednorázové

- × mimořádná okamžitá pomoc

× Dávky mají charakter

- ★ obligatorní (příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení)
- ★ fakultativní (mimořádná okamžitá pomoc)

OKRUH OPRÁVNĚNÝCH OSOB

(§ 5)

Vymezuje osoby, které mohou při splnění podmínek vstoupit do systému pomoci v hmotné nouzi

- ✗ Okruh oprávněných osob je vymezen odlišně pro příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení a pro mimořádnou okamžitou pomoc

§ 5 odst. 2-5 zákona o pomoci v hmotné nouzi

- ✗ Širší vymezení hmotné nouze pro dávky mimořádné okamžité pomoci

ZÁKLADNÍ VYMEZENÍ HMOTNÉ NOUZE

- Osoba se nachází v hmotné nouzi, pokud její příjem a příjem společně posuzovaných osob po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí a nemůže si tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním a zabezpečení základních životních podmínek je tak vážně ohroženo - § 2 odst. 2 písm. a),
- Osoba se nachází v hmotné nouzi i tehdy jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob sice dosahuje sám či s příspěvkem na živobytí částek živobytí, ale nepostačuje k zabezpečení odůvodněných nákladů na bydlení a služby s bydlením bezprostředně spojené - § 2 odst. 2 písm. b)

ROZŠIŘUJÍCÍ VYMEZENÍ HMOTNÉ NOUZE

osoba nesplňuje podmínky základního vymezení, ale s přihlédnutím k příjmům, celkovým sociálním a majetkovým poměrům jí hrozí vážná újma na zdraví (§ 2 odst. 3)

DÁVKY POMOCI V HMOTNÉ NOUZI

základní dávky (obligatorní):

- ✗ příspěvek na živobytí
- ✗ doplatek na bydlení

mimořádná okamžitá pomoc (fakultativní)

§ 3 za osobu v hmotné nouzi se nepovažuje:

Osoba, která není v pracovním nebo obdobném vztahu, není OSVČ a není vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání s výjimkou:

- osoby starší 68 let,
- osoby, která je příjemcem starobního důchodu,
- osoby, která je invalidní ve III. stupni
- osoby, která pobírá dávky z NP, rodičovský příspěvek
- osoby, která pečuje o osobu závislou na péči jako osoba poskytující pomoc
- osoby, která je příjemcem příspěvku na péči
- nezaopatřeného dítěte
- osoby, která je dočasně uznána práce neschopnou
- osoby, která by byla uznána DPN

Osobou v hmotné nouzi dále není

- osoba vedená v evidenci uchazečů, pokud bez vážných důvodů odmítla vykonávat krátkodobé zaměstnání nebo se účastnit v cíleném programu
- Prokazatelně neprojevuje dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním
- Je OSVČ a její příjem nedosahuje částky živobytí, protože není účastna NP a nemá proto dávky
- Osoba, které byly uloženy sankce za neplnění povinností zákonného zástupce dítěte spojených s povinnou školní docházkou
- Osoba nastoupila výkon zabezpečovací detence, trestu odnětí svobody nebo byla vzata do vazby
- Osoba, které nevznikl nárok na nemocenské anebo bylo nemocenské odňato či sníženo
- Osoba (společně posuzovaná osoba), které byla dávka pomoci v hmotné nouzi odňata

NEODŮVODNITELNÁ ZÁTĚŽ (§ 16)

Netýká se osob s trvalým pobytem na území ČR.

Žádá-li o dávku občan členského státu Evropské unie a jeho rodinný příslušník, který je hlášen na území České republiky k pobytu déle než 3 měsíce, je současně s posuzováním vzniku nároku na dávku posuzována otázka, zda tyto osoby nejsou neodůvodnitelnou zátěží systému.

- ✗ účastna nemocenského pojištění
- ✗ jako osoba samostatně výdělečně činná účastna důchodového pojištění
- ✗ osobou, které nárok na sociální výhody vyplývá z přímo použitelného předpisu Evropských společenství
- ✗ V situacích dle § 16 odst. 2 písm. d) – i)

NEODŮVODNITELNÁ ZÁTĚŽ (§ 16)

Systémem bodů se hodnotí:

- délka pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území ČR
- doba zaměstnání nebo doba výkonu OSVČ na území ČR
- doba soustavné přípravy na budoucí povolání na území ČR
- možnost pracovního uplatnění na území ČR podle získané kvalifikace, nutností zvýšené péče při zprostředkování zaměstnání a míry zaměstnanosti

pokud je osoba neodůvodnitelnou zátěží systému –
informace Ministerstvu vnitra

(plní-li osoba podmínky nároku na dávku, je jí dávka poskytována, i když je neodůvodnitelnou zátěží systému)

VEŘEJNÁ SLUŽBA

- ✖ Převedení organizace na ÚP ČR – možnost dohody s obcemi a dalšími subjekty
- ✖ Rozšíření o osoby v evidenci uchazečů o zaměstnání
- ✖ Veřejnou službou se rozumí pomoc obcím nebo jiným subjektům zejména v oblastech
 - zlepšování životního prostředí
 - udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství,
 - pomoci v oblasti kulturního a sportovního rozvoje a sociální péče

VEŘEJNÁ SLUŽBA

- ✘ Zákon o zaměstnanosti – odmítne-li osoba bez vážného důvodu nabídku vykonávat veřejnou službu v rozsahu nejvýše 20 hodin týdně v případě, že je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 2 měsíce
- ✘ - sankční vyřazení z ÚP ČR
(potažmo z hmotné nouze)

ZÁKON O ŽIVOTNÍM A EXISTENČNÍM MINIMU

Společně posuzované osoby - § 4

- ✗ rodiče a nezletilé nezaopatřené děti
- ✗ manželé nebo partneři
- ✗ rodiče a nezletilé zaopatřené děti, rodiče a zletilé děti, pokud děti společně s rodiči užívají byt a nejsou společně posuzovány s jinými osobami
- ✗ jiné osoby, které společně užívají byt, s výjimkou osob, které písemně prohlásí, že spolu trvale nežijí a společně neuhrazují náklady na své potřeby

NEZAOPATŘENOST DÍTĚTE

Posuzuje podle zákona č. 117/1995, o státní sociální podpoře

ŽIVOTNÍ A EXISTENČNÍ MINIMUM

Životní minimum je hranice minimálních peněžních příjmů fyzické osoby k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb.

Částka životního minima

- ✗ jednotlivce – 3 410,-
- ✗ Osoby první v pořadí – 3 140,-
- ✗ Ostatní zaopatřené osoby – 2 830,-
- ✗ Nezaopatřené osoby
 - do 6 let věku 1 740,-
 - od 6 let do 15 let 2 140,-
 - od 15 do 26 let 2 450,-

EXISTENČNÍ MINIMUM

Existenční minimum je minimální hranice příjmu, která se považuje za nutnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb na úrovni umožňující přežití

- ✗ Výše pro všechny osoby 2 200,-

Existenční minimum se nepoužije u

- ✗ nezaopatřeného dítěte
- ✗ Poživatele starobního důchodu
- ✗ Osoby invalidní ve III. Stupni
- ✗ Osoby starší 68 let.

PŘÍJEM

- + 70 % příjmu ze závislé činnosti po odpočtu
 - × daně z příjmů
 - × pojistného na SZ
 - × pojistného na ZP
- + 80 %
 - × z náhrady mzdy při DPN a z dávky NP
 - × z podpory v nezaměstnanosti a při rekvalifikaci
- + 100 % z ostatních započitatelných příjmů podle zákona č. 110/2006 Sb.
- + Pro účely příspěvku na živobytí se příjem snižuje o přiměřené náklady na bydlení
- + Příjmem pro určení přiměřených nákladů na bydlení se rozumí výše vymezený příjem snížený o
 - × Dávky pěstounské péče
 - × Příjmy podle § 7 odst. 1 písm. d) a § 7 odst. 2 písm. k) zák. č. 110/2006 Sb.

ROZHODNÉ OBDOBÍ

- **Aktuální měsíc**
 - ✗ kalendářní měsíc, ve kterém byla podána žádost o dávku
 - ✗ kalendářní měsíc, pro který je posuzováno splnění podmínek nároku na dávku a stanovuje se výše dávky
- **Rozhodným obdobím**, za které se zjišťuje příjem v případě podání žádosti o dávku, je
 - ✗ u opakujících se dávek období 3 kalendářních měsíců předcházejících aktuálnímu kalendářnímu měsíci
 - ✗ pokud však došlo u osoby nebo alespoň u jedné ze společně posuzovaných osob k podstatnému poklesu příjmu kalendářní měsíc, ve kterém k podstatnému poklesu příjmu došlo, nejdříve však kalendářní měsíc, který o 2 kalendářní měsíce předchází aktuálnímu kalendářnímu měsíci
 - ✗ u jednorázové dávky období kalendářního měsíce předcházejícího aktuálnímu kalendářnímu měsíci
 - ✗ v případě zjišťování příjmu v průběhu poskytování opakující se dávky období kalendářního měsíce předcházejícího aktuálnímu kalendářnímu měsíci
 - ✗ v případě zjišťování, zda občan členského státu Evropské unie nebo jeho rodinný příslušník není neodůvodnitelnou zátěží systému pomoci v hmotné nouzi, je aktuální kalendářní měsíc
 - ✗ pro zjištění plnění ostatních podmínek v případě podání žádosti o opakující se dávku a v průběhu poskytování opakující se dávky kalendářní měsíc předcházející aktuálnímu kalendářnímu měsíci.

ZVÝŠENÍ PŘÍJMU VLASTNÍM PŘIČINĚNÍM

- ✗ Zvýšení příjmu vlastním přičiněním
 - a) řádným uplatněním nároků a pohledávek,
 - b) prodejem nebo jiným využitím majetku.
- ✗ Prodej nebo jiné využití majetku se nevyžaduje u
 - a) nemovitosti nebo bytu, které občan využívá k přiměřenému trvalému bydlení,
 - b) prostředků zdravotnické techniky poskytovaných podle zvláštního právního předpisu,
 - c) zvláštních pomůcek osob s těžkým zdravotním postižením; (na kterou je možné poskytnout příspěvek podle zvláštního právního předpisu),
 - d) motorového vozidla, které je využíváno k výtěžné činnosti nebo k jiným způsobem nezajistitelné dopravě do školy nebo zaměstnání,
 - e) uzavřeného penzijního připojištění se státním příspěvkem
- ✗ Orgán pomoci v hmotné nouzi nemusí vyžadovat prodej nebo jiné využití majetku též v případě, kdy majetek přispívá k pracovnímu uplatnění osob.

ZVÝŠENÍ PŘÍJMU VLASTNÍM PŘIČINĚNÍM

- ✖ Možnost využití prodeje nebo jiného využití movitého nebo nemovitého majetku pro zvýšení příjmu vlastním přičiněním se posuzuje, není-li dále stanoveno jinak, až po uplynutí 3 měsíců, za které byla vyplacena dávka, pokud nárok na tuto dávku trvá.
- ✖ Možnost zvýšení příjmu z uzavřeného stavebního spoření se posuzuje až po uplynutí 6 měsíců, za které byla vyplacena dávka, pokud nárok na tuto dávku trvá; v případě, kdy by výše částky, která by byla pro účely zvýšení příjmu zrušením stavebního spoření získána, byla vyšší než desetinásobek částky životního minima osoby nebo společně posuzovaných osob, se k této možnosti zvýšení příjmu přihlíží ihned.

ZVÝŠENÍ PŘÍJMU ŘÁDNÝM UPLATNĚNÍM NÁROKŮ A POHLEDÁVEK - § 13

Zvýšením příjmu řádným uplatněním nároků a pohledávek se rozumí uplatnění

- a) nároku na dávky nemocenského pojištění,
- b) nároku na dávky důchodového pojištění (zabezpečení), s výjimkou starobního důchodu, na který vznikne nárok před dosažením důchodového věku,
- c) nároku na dávky státní sociální podpory,
- d) nároku na výživné a příspěvek na výživu a úhradu některých nákladů neprovdané matce; pro účely posuzování hmotné nouze osoby se posuzuje vyživovací povinnost podle zákona o rodině,
- e) nároků z pracovních nebo obdobných vztahů, nároku na podporu v nezaměstnanosti a podporu při rekvalifikaci a mzdových nároků podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů³⁾,
- f) nároku z jiných pohledávek.

ZVÝŠENÍ PŘÍJMU PRODEJEM NEBO JINÝM VYUŽITÍM MAJETKU - § 14

- ✖ Zvýšením příjmu prodejem nebo jiným využitím majetku se rozumí prodej nebo jiné využití majetku, který nepatří mezi věci, jejichž prodej nebo jejich jiné využití se podle tohoto zákona nevyžaduje, nebo které podle zvláštních právních předpisů nepodléhají výkonu rozhodnutí.
- ✖ (2) Prodej nebo jiné využití majetku příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi nevyžaduje v případech, kdy je zřejmé, že jeho prodej nebo jeho jiné využití by nebyly úměrné zisku z něj plynoucímu nebo pokud to nelze po osobě spravedlivě žádat.

CELKOVÉ SOCIÁLNÍ A MAJETKOVÉ POMĚRY - § 15

- ✘ Pro účely tohoto zákona se celkovými sociálními poměry rozumí podíl rodiny na trvání stavu hmotné nouze, do kterého se osoba dostala. Při posuzování celkových sociálních poměrů příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi posuzuje také využívání jiného než vlastního majetku, které umožňují zpravidla osoby blízké.
- ✘ Pro účely tohoto zákona se celkovými majetkovými poměry rozumí hodnota movitého a nemovitého majetku vycházející z jeho zjištěné ceny, kterého lze využít ihned, popřípadě po určité době, pro zvýšení příjmu, a to jak krátkodobě k překlenutí přechodného stavu hmotné nouze, tak dlouhodobě, pokud nelze využít jiné možnosti. Z movitého a nemovitého majetku, uvedeného ve větě první, je vyloučen majetek, jehož prodej nebo jeho jiné využití nelze po osobě vyžadovat. Pokud jde podle poměrů osoby o běžný nemovitý nebo movitý majetek, jehož hodnota je zjevně nízká nebo naopak tak vysoká, že nelze mít pochyby o tom, že majetkové poměry nebrání přiznání dávky nebo naopak jsou na překážku přiznání dávky, nemusí být jeho cena podle zvláštního právního předpisu zjišťována.

PŘÍSPĚVEK NA ŽIVOBYTÍ

Dávka nároková, opakující se, náleží jen jednou

Nárok má osoba v hmotné nouzi (§2 odst.2 zákona), a osoby s ní posuzované, které si nemůžou příjem zvýšit vlastním přičiněním vzhledem k věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů.

Výše příspěvku na živobytí se stanovuje jako rozdíl mezi částkou živobytí osoby (SPO) a příjmem osoby (SPO) - odečítají se přiměřené náklady na bydlení

Pokud některá ze společně posuzovaných osob není považována za osobu v hmotné nouzi nebo není oprávněnou osobou, stanoví se výše příspěvku na živobytí bez poměrné části příspěvku na živobytí připadající na tuto osobu

Příspěvek lze vyplácet i „zálohově“ (§ 22 – povinnost vrátit příspěvek nebo jeho část v případě přechodného stavu hmotné nouze)

Přiměřené náklady na bydlení jsou náklady na bydlení, maximálně však do výše 30 %, v Praze 35 %, příjmu osoby či rodiny (viz § 9 – příjem).

ČÁSTKA ŽIVOBYTÍ

- ✖ Částka živobytí je stanovena pro každou osobu individuálně
- ✖ Částka živobytí nezaopatřeného dítěte činí částku životního minima, případně zvýšenou z důvodu dietního stravování.
- ✖ Částka živobytí u osoby, která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a v posledních 6 kalendářních měsících před podáním žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi jí byl skončen základní pracovně-právní vztah z důvodu porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jí vykonávané práci zvláště hrubým způsobem nebo s ní byl skončen jiný pracovní poměr z obdobného důvodu, činí částku existenčního minima případně zvýšenou z důvodu dietního stravování.
- ✖ Částka živobytí u osoby (mimo osob dle § 3 odst. 1 písm.a) body 1-9, která dluží na výživném pro nezletilé dítě částku vyšší než trojnásobek stanovené měsíční splátky, činí částku existenčního minima, případně zvýšenou z důvodu dietního stravování. Netýká se osob, kterým vznikl dluh až po podání žádosti o příspěvek na živobytí a které podaly návrh soudu na snížení či zrušení výživného.

ČÁSTKA ŽIVOBYTÍ

- ✖ Částka živobytí u osoby, které je poskytována zdravotní péče ve zdravotnickém zařízení po celý kalendářní měsíc, činí částku existenčního minima případně zvýšenou z důvodu dietního stravování.
- ✖ Částka živobytí ostatních osob činí částku existenčního minima, případně zvýšenou za hodnocení snahy zvýšit si příjem a z důvodu dietního stravování

NAVÝŠENÍ ČÁSTEK ŽIVOBYTÍ

Hodnocení možnosti využití majetku

Nárok na zvýšení částky živobytí o polovinu částky rozdílu mezi životním minimem osoby a existenčním minimem má osoba, která majetek

- ✗ nemá,
- ✗ má, ale nelze jej využít ke zvýšení příjmu,
- ✗ má a využívá jej ke zvýšení příjmu.

Pokud nedojde k využití majetku do uplynutí 3 měsíců, za které pobírá osoba nebo společně s ní posuzovaná osoba příspěvek na živobytí, má se za to, že jde o osobu, která prokazatelně neprojevuje snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním.

NAVÝŠENÍ ČÁSTEK ŽIVOBYTÍ

Hodnocení možnosti uplatnění nároků a pohledávek

Nárok na zvýšení částky živobytí o polovinu částky rozdílu mezi životním minimem osoby a existenčním minimem má osoba, která

- ✗ nemá nároky ani pohledávky,
- ✗ prokazatelně všechny své nároky a pohledávky uplatnila.

Pokud nedojde k řádnému uplatnění některého z nároků a pohledávek do uplynutí 3 měsíců, za které pobírá osoba nebo společně s ní posuzovaná osoba příspěvek na živobytí, má se za to, že jde o osobu, která prokazatelně neprojevuje snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním.

NAVÝŠENÍ ČÁSTEK ŽIVOBYTÍ

Hodnocení možnosti zvýšení příjmu u nezletilých dětí

orgán pomoci v hmotné nouzi je povinen spolupracovat s příslušným orgánem sociálně-právní ochrany

Pokud **není využíván majetek** nezletilého dítěte, uplatněny nároky a pohledávky, přestože by mohly být, částka živobytí rodičů činí částku existenčního minima případně zvýšenou z důvodu dietního stravování

Pokud **nedojde k využití majetku** nezletilého dítěte,, přestože by mohl být ve prospěch ostatních společně posuzovaných osob využíván, a to na základě **vyjádření příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí**, popřípadě nejsou-li řádně uplatněny nároky a pohledávky tohoto dítěte **po uplynutí 3 kalendářních měsíců**, za které je pobírán příspěvek na živobytí, má se za to, že jde v případě rodiče (zákonného zástupce) tohoto dítěte o osobu, která prokazatelně neprojevuje snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním.

ZVÝŠENÍ ČÁSTKY ŽIVOBYTÍ Z DŮVODU DIETNÍHO STRAVOVÁNÍ

Upraveno v § 29 zákona a § 1 vyhl.č. 389/2011
Sb. stanoví

- typy diet, které zakládají zvýšené náklady osoby na dietní stravování
- odbornost lékaře, který jejich potřebu posuzuje

ZVÝŠENÍ ČÁSTKY ŽIVOBYTÍ Z DŮVODU DIETNÍHO STRAVOVÁNÍ

Zvýšení částky živobytí u diety na základě potvrzení lékaře:

- **nízkobílkovinné** o 1 380 Kč - lékař v oboru vnitřní lékařství nebo nefrologie,
- **při dialýze** o 1 000 - lékař zdravotnického zařízení, kde je osoba v dialyzačním programu
- **nízkocholesterolové při hypercholesterolemii nebo hyperlipoproteinemii** o 1 050 Kč - lékař v oboru vnitřní lékařství nebo endokrinologie,
- **diabetické** o 1 130 Kč - v oboru diabetologie nebo registrující praktický lékař, který má osobu s ohledem na tuto diagnózu v dispenzární péči,

ZVÝŠENÍ ČÁSTKY ŽIVOBYTÍ Z DŮVODU DIETNÍHO STRAVOVÁNÍ

- při onemocnění **fenylketonurií** o 2 220 Kč - lékař v oboru vnitřní lékařství nebo gastroenterologie nebo praktický lékař
- při onemocnění **celiakii** o 2 800 Kč - lékař v oboru vnitřní lékařství nebo gastroenterologie
- při **osteoporóze**, pokud celotělová kostní densita poklesla o více než o 25 %, tj. T-skóre je horší než -2,5 o 1 090 Kč - lékař v oboru vnitřní lékařství, endokrinologie, revmatologie, ortopedie nebo gynekologie a porodnictví,
- při **laktózové intoleranci** o 1 070 Kč - lékař v oboru gastroenterologie,
- v **těhotenství** a při kojení do 1 roku věku dítěte o 1 100 Kč – v těhotenství lékař v oboru gynekologie a porodnictví, při kojení do 1 roku věku dítěte jeho registrující praktický lékař pro děti a dorost

DOPLATEK NA BYDLENÍ

K žádosti o **příspěvek na bydlení** je nutné doložit:

- ✗ **příjmy** žadatele (rodiny) za předchozí kalendářní čtvrtletí,
- ✗ **prokazatelné doklady o výši nákladů na bydlení a jejich zaplacení** za předchozí kalendářní čtvrtletí,
- ✗ **doklad o vlastnickém nebo nájemním vztahu** žadatele k nemovitosti, v níž je hlášen k trvalému pobytu,
- ✗ **prohlášení**, že celkové sociální a majetkové poměry neumožňují žadateli (rodině) řešit problém jinak.

DOPLATEK NA BYDLENÍ

✖ opakující se dávka (obligatorní nárok)

Rozhodující pro přiznání této dávky je **výše příjmů a nákladů na bydlení** a rovněž **forma bydlení**. Pro účely těchto dávek se bere v úvahu příjem všech tzv. **společně posuzovaných osob**, tj. osob, které jsou v témže bytě hlášeny k trvalému pobytu bez ohledu na to, zda spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby (dále jen „rodina“).

Nárok na doplatek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu (obytné místnosti), který užívá byt, jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení podle jiného právního předpisu byl jeho příjem (§ 9 odst. 1) zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby (§ 24)

Nárok má také osoba (rodina), které nevznikl nárok na příspěvek na živobytí, ale příjem nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby (rodiny)

DOPLATEK NA BYDLENÍ

Není-li příspěvek na živobytí poskytován, činí částka živobytí osoby její existenční minimum.

Doplatek na bydlení lze poskytnout **v případech hodných zvláštního zřetele** osobě, která užívá jinou formu bydlení (ubytovny, podnájmy, azylové domy, domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy se zvláštním režimem a chráněné bydlení podle zákona o sociálních službách)

Doplatek na bydlení lze poskytnout pouze tehdy, jestliže osoba užívá byt, jehož je vlastníkem nebo nájemcem, v obci, v níž je hlášena k pobytu. V případech hodných zvláštního zřetele může orgán pomoci v hmotné nouzi určit, že doplatek na bydlení se poskytne i v případě, že podmínka hlášení k pobytu není splněna.

DOPLATEK NA BYDLENÍ

Nárok na doplatek na bydlení má nezletilé nezaopatřené dítě, které je v plném přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež nebo které žije v náhradní rodinné péči, na které přešlo vlastnictví nebo nájem bytu a dítě nemá dostatečný příjem nebo majetek k úhradě odůvodněných nákladů na bydlení.

ODŮVODNĚNÉ NÁKLADY NA BYDLENÍ

- ✗ nájemné (obvyklé v místě bydliště),
- ✗ obdobné náklady spojené s vlastnickou a družstevní formou bydlení,
- ✗ služby spojené s užíváním obydlí (úhrada za ústřední /dálkové/ vytápění, za dodávku teplé vody, za úklid společných prostor v domě, za užívání výtahu, za dodávku vody z vodovodů a vodáren, za odvádění odpadních vod kanalizacemi, za osvětlení společných prostor v domě, za odvoz tuhého komunálního odpadu, za vybavení bytu společnou televizní a rozhlasovou anténou), popř. další prokazatelné a nezbytné služby související s bydlením,
- ✗ úhrada prokazatelné nezbytné spotřeby energií (úhrada za elektřinu, plyn, popř. další druhy paliv, a to ve výši, která je v místě obvyklá).

U jiné než vlastnické a nájemní formy bydlení je úhrada uvedených nákladů omezena maximálně do částky normativních nákladů na bydlení.

VÝŠE DOPLATKU NA BYDLENÍ

Rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení připadajících na aktuální kalendářní měsíc, sníženou o příspěvek na bydlení vyplacený v měsíci bezprostředně předcházejícím aktuálnímu kalendářnímu měsíci, a částkou, o kterou příjem osoby (SPO) zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí osoby

$$(OdNá - P_{by}) - (P + P_{n\check{Z}} - \check{C}\check{Z})$$

VÝŠE DOPLATKU NA BYDLENÍ

Pokud některá ze společně posuzovaných osob není považována za osobu v hmotné nouzi nebo není oprávněnou osobou, stanoví se výše doplatku na bydlení s poměrnou částí příspěvku na živobytí připadající na osobu, která není považována za osobu v hmotné nouzi nebo není oprávněnou osobou.

MIMOŘÁDNÁ OKAMŽITÁ POMOC

- ✘ Dávka pomoci v hmotné nouzi určená k řešení akutního stavu nouze fyzické osoby
- ✘ Jednorázová dávka
- ✘ Fakultativní dávka

MIMOŘÁDNÁ OKAMŽITÁ POMOC

Poskytuje se

- ✗ osobě, která nesplňuje podmínky pro přiznání příspěvku na živobytí, a s přihlédnutím k jejím příjmům, celkovým sociálním a majetkovým poměrům, **hrozí vážná újma na zdraví** (například pokud nemá dostatečné prostředky k nákupu základních potravin),
- ✗ v případě, že osobu postihne **vážná mimořádná událost** (např. povodeň, vichřice a vyšší stupně větrné pohromy, zemětřesení, požár, jiná destruktivní událost, ekologická nebo průmyslová havárie) a její celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že jí neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami,

MIMOŘÁDNÁ OKAMŽITÁ POMOC

- ✗ pokud osoba **nemá** vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům **dostatečné prostředky**:
 - k **úhradě nezbytného jednorázového výdaje** (např. správního poplatku při prokázané ztrátě osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, jízdného v případě ztráty peněžních prostředků,
 - na úhradu nákladů spojených s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby (např. pračky, ledničky),
 - na úhradu **odůvodněných nákladů souvisejících se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte** (např. náklady na zájmové kroužky, školní pomůcky) a na zajištění nezbytných činností souvisejících se sociálně-právní ochranou dětí,

MIMOŘÁDNÁ OKAMŽITÁ POMOC

podle § 2 odst. 6 - pokud je osoba **ohrožena sociálním vyloučením** (např. osoba propuštěná z výkonu trestu odnětí svobody, z dlouhodobé hospitalizace ve zdravotnickém zařízení, z dětského domova nebo výchovného ústavu, osoba bez přístřeší, oběť trestného činu),

FORMY POSKYTOVÁNÍ DÁVEK

- ✗ příspěvek na živobytí
 - peněžitá, věcná nebo kombinovaná
- ✗ doplatek na bydlení
 - peněžitá, lze přímá úhrada nájemného či služeb i bez souhlasu příjemce dávky
- ✗ mimořádná okamžitá pomoc
 - peněžitá, věcná nebo kombinovaná

VÝPLATA DÁVEK

- ✗ **Příspěvek na živobytí** se vyplácí v kalendářním měsíci, na který náleží, v měsíčních lhůtách určených plátcem příspěvku. Je-li zřejmé, že příjemce nedokáže s větší částkou finančních prostředků hospodařit, lze příspěvek na živobytí poskytovat týdně nebo denně.
- ✗ **Doplatek na bydlení** se vyplácí v kalendářním měsíci, za který náleží, v měsíčních lhůtách určených plátcem doplatku. Se souhlasem příjemce může být doplatek na bydlení, nepřesahuje-li jeho výše 100 Kč, vyplacen najednou po uplynutí delšího, nejdéle však ročního období.
- ✗ **Mimořádná okamžitá pomoc** se vyplatí bezodkladně
- ✗ **Dávka** se vyplácí v české měně prostřednictvím karty sociálních systémů

ZÁKON O SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

Obsahuje:

- ✖ Část první – úvodní ustanovení
- ✖ Část druhá – příspěvek na péči
- ✖ Část třetí – sociální služby
- ✖ Část čtvrtá – inspekce poskytování sociálních služeb
- ✖ Část pátá – mlčenlivost
- ✖ Část šestá – financování sociálních služeb
- ✖ Část sedmá – správní delikty

ZÁKON O SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

- ✖ Část osmá – předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka
- ✖ Část devátá – předpoklady pro výkon činnosti v sociálních službách
- ✖ Část desátá - akreditace vzdělávacích zařízení a akreditace vzdělávacích programů
- ✖ Část jedenáctá – společná, přechodná a závěrečná ustanovení

PRÁVNÍ NORMY

- ✖ zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů
- ✖ Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách

VYMEZENÍ NĚKTERÝCH POJMŮ

✖ Nepříznivá sociální situace

Oslabení nebo ztráta schopnosti řešit vzniklou situaci z důvodu:

- věku,
- nepříznivého zdravotního stavu,
- pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností,
- sociálně znevýhodňující prostředí,
- ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby

✖ **Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav**

Je takový zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok, a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb

✖ **Přirozené sociální prostředí**

rodina a sociální vazby k osobám blízkým,
domácnost osoby,

sociální vazby k dalším osobám, se kterými sdílí
domácnost,

místa, kde osoby pracují, vzdělávají se a realizují běžné
sociální aktivity

PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

- ✖ Podmínky nároku - §§ 7 – 10
- ✖ Poskytuje se osobám závislým na pomoci jiné osoby za účelem zajištění potřebné pomoci, § 8 vymezuje 4 stupně závislosti, § 11 stanovuje pevné částky výše příspěvku.
- ✖ O příspěvku rozhoduje, od roku 2012 krajská pobočka Úřadu práce ČR.
- ✖ Příjemce příspěvku - § 19 – oprávněná osoba, zákonný zástupce, osoba pečující o nezletilou osobu na základě rozhodnutí příslušného orgánu

Příspěvek na péči do 18 let

- ✖ I. stupeň – lehká závislosti – výše 3 000,- Kč
potřeba každodenní mimořádné péče z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu při **třech** základních životních potřebách
- ✖ II. stupeň – středně těžká závislosti – výše 6 000,- Kč
potřeba každodenní mimořádné péče z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu při **čtyřech nebo pěti** základních životních potřebách

Příspěvek na péči do 18 let

- ✖ III. stupeň – těžká závislost – výše 9 000,- Kč
potřeba každodenní mimořádné péče z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu při **šesti nebo sedmi** základních životních potřebách
- ✖ IV. stupeň – úplná závislost – výše 12 000,- Kč
potřeba každodenní mimořádné péče z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu při **osmi až desíti** základních životních potřebách

Příspěvek na péči od 18 let

- ✖ I. stupeň – lehká závislosti – výše 800,- Kč
každodenní pomoc nebo dohled z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu při **třech nebo čtyřech** základních životních potřebách
- ✖ II. stupeň - středně těžká závislost – výše 4 000,- Kč
každodenní pomoc nebo dohled z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu při **pěti nebo šesti** základních životních potřebách

Příspěvek na péči od 18 let

- ✖ III. stupeň – těžká závislost – výše 8 000,- Kč
každodenní pomoc nebo dohled z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu při **sedmi nebo osmi** základních životních potřebách
- ✖ IV. stupeň – úplná závislost – výše 12 000,- Kč
každodenní pomoc nebo dohled z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu při **devíti nebo deseti** základních životních potřebách

Posuzování příspěvku na péči

při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnosti zvládat tyto základní životní potřeby:

- ✗ mobilita
- ✗ orientace
- ✗ komunikace
- ✗ stravování
- ✗ oblékání a obouvání
- ✗ tělesná hygiena
- ✗ výkon fyziologické potřeby
- ✗ péče o zdraví
- ✗ osobní aktivity
- ✗ péče o domácnost

Hlavní změny v příspěvku na péči

- ✖ rodiče zdravotně postiženého dítěte mohou kromě příspěvku na péči od 1. prosince 2012 pobírat i rodičovský příspěvek
- ✖ dosud platilo, že na děti po dovršení 1 roku pobírali vždy jeden typ dávky buď rodičovský příspěvek nebo příspěvek na péči
- ✖ zvýšení příspěvku na péči o 2000 bez ohledu na příjem rodiny má také od 1.12.2012 dítě s těžkým postižením od 4 do 7 let věku ve stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost)

Proces řízení příspěvku na péči

Na základě žádosti podané na tiskopisu předepsaném MPSV i z moci úřední

Sociální šetření v přirozeném prostředí žadatele o příspěvek na péči

- ✗ sociální pracovník zkoumá schopnost samostatného života osoby v přirozeném prostředí
- ✗ provádí o tom záznam, který zašle příslušné okresní správě sociálního zabezpečení

Lékařská posudková služba posuzuje zdravotní stav žadatele

- ✗ hodnotí dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žadatele a jeho funkční dopad na schopnost zvládat základní životní potřeby
- ✗ zdravotní posudek o stupni závislosti zašle ÚP

Krajská pobočka Úřadu práce ČR vydá rozhodnutí a může dojít k výplatě

- ✗ nárok na výplatu vzniká podáním žádosti o přiznání příspěvku na péči
- ✗ příspěvek na péči může být přiznán a vyplácen nejdříve od počátku kalendářního měsíce, ve kterém bylo zahájeno řízení o přiznání příspěvku

Přechod nároku na příspěvek na péči a jeho výplatu

Zemře-li žadatel o příspěvek na péči před pravomocným rozhodnutím

- ✗ do řízení – osoba blízká, asistent sociální péče, zařízení sociálních služeb (pobytové služby), zdravotnické zařízení poskytující sociální služby, dětský domov, hospic – musí být v žádosti uvedeni

Příspěvek na péči byl přiznán před smrtí oprávněné osoby

- ✗ vyplatí se splatné částky (viz předchozí odstavec), kteří pečovali

Nárok na příspěvek na péči není předmětem dědictví

Výplata příspěvku na péči

- ✗ měsíčně v kalendářním měsíci, za který náleží
- ✗ vyplácí krajská pobočka ÚP
- ✗ prostřednictvím karty sociálních systémů (tzv. sKarta)
 - platební funkce, převodem na účet anebo v hotovosti

Zvláštní příjemce

- ✗ je ustanoven krajskou pobočkou ÚP, pokud osoba nemůže příspěvek na péči přijímat, nebo jej osoba nevyužívá k zajištění potřebné pomoci

Základní povinnosti pečujících osob

- ✗ poskytovat řádnou péči
- ✗ poskytovat součinnost při kontrole využívání příspěvku na péči
- ✗ do 8 dnů ohlásit přijetí osoby, o kterou je pečováno, do zdravotnického zařízení nebo léčebného ústavu
- ✗ do 8 dnů ohlásit propuštění z těchto zařízení
- ✗ do 8 dnů ohlásit úmrtí, osoby o kterou bylo pečováno
- ✗ do 8 dnů ohlašovat veškeré změny údajů uvedené v žádosti

= Hlásit krajské pobočce ÚP

Kontrola využívání příspěvku na péči

Kontroluje ÚP a zahrnuje především:

- ✗ zda je příspěvek využíván k zajištění pomoci osobě, která je uvedena v žádosti
- ✗ zda pomoc a péči poskytuje osoba uvedená v žádosti
- ✗ zda způsob pomoci a rozsah odpovídá stupni závislosti a zaměření na základní životní potřeby, které osoba není schopna zvládat
- ✗ zda je osoba pečující zdravotně způsobilá (tj. sama nemá příspěvek na péči)

ZA POZORNOST
DĚKUJI

I. téma závěrečné práce - **Dávky a služby sociální pomoci**

Cílem je podat stručný přehled systému sociálního zabezpečení ČR, se zaměřením na jednu systémovou součást, a to sociální pomoc, která zaznamenala radikální změny díky novému zákonu č. 108/ 2006 Sb., o sociálních službách a zákonu č. 111/ 2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.

II. téma závěrečné práce - **Senior jako příjemce příspěvku na péči**

Cílem je zaměřit se na problematiku koncepce a využívání příspěvku na péči se zaměřením na cílovou skupinu seniorů. Problematika příspěvku na péči v souvislosti zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a jeho realizaci v České republice. Jak je vnímán příspěvek na péči sociálními pracovníky úřadů práce, kteří agendu vyřizují, a jak ji vnímají příjemci příspěvku na péči – senioři.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Děkuji za pozornost a vyplnění anonymního hodnotícího dotazníku.

Jméno přednášejícího **Ing. Marie Nápravníková**

Kontakt: napravnikova.m@kr-vysocina.cz